NORAKSTS

Lieta Nr. C04346910

PAC-0365/2013

SPRIEDUMS

LATVIJAS REPUBLIKAS VĀRDĀ

Rīgā 2013.gada 26.novembrī

Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu tiesu palāta:

tiesas sēdes priekšsēdētāja tiesnese Sandra Krūmiņa,

tiesnese Anita Čerņavska

tiesnesis Arnis Dundurs,

ar tiesas sēžu sekretāru Oskaru Keišu,

piedaloties prasītāja pilnvarotajai pārstāvei /A.M./,

atklātā tiesas sēdē izskatīja civillietu Nordea Bank Finland Plc prasībā pret /A.I./ un /J.I./ par parāda piedziņu sakarā ar /A.I./ un /J.I./ apelācijas sūdzībām par Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijas 2011.gada 20.jūnija spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] 2007.gada 18.aprīlī starp Nordea Bank Finland Plc (turpmāk tekstā arī – banka) kā aizdevēju un /A.I./ kā aizņēmēju noslēgts aizdevuma (kredīta) līgums, pamatojoties uz kuru aizņēmējai piešķirts aizdevums EUR 180 000 apmērā ar procentiem uz laiku līdz 2017.gada 30.aprīlim.

2009.gada 4.martā līgumslēdzēji noslēguši līgumu par grozījumiem aizdevuma (kredīta) līgumā, kurā cita starpā fiksēts aizņēmējas parāds EUR 2 383,64, kas kapitalizēts, palielinot aizdevuma summu līdz EUR 183 338,20, grozīta procentu likme un pagarināts aizdevuma atmaksas termiņš līdz 2039.gada 31.martam.

2009.gada 14.jūlijā banka, /A.I./ un /J.I./ parakstījuši līgumu par grozījumiem aizdevuma (kredīta) līgumā, kurā cita starpā fiksēts parāds EUR 1 715,93, kas kapitalizēts, palielinot aizdevuma summu līdz EUR 187 430,40, grozīta procentu likme un pagarināts aizdevuma atmaksas termiņš līdz 2039.gada 29.jūlijam. Līgumā noteikts, ka /J.I./ kā papildus aizņēmējs uzņemas visas aizdevuma līgumā noteiktās aizņēmēja tiesības un pienākumus solidāri ar /A.I./.

Ar 2010.gada 7.aprīļa pieprasījumiem Nordea Bank Finland Plc lūgusi /A.I./ un /J.I./ nekavējoties, bet ne vēlāk kā līdz 2010.gada 30.aprīlim samaksāt parādu EUR 4020,66 apmērā, norādot, ka pretējā gadījumā aizdevuma līgums tiks uzskatīts par izbeigtu un aizņēmējiem radīsies pienākums nekavējoties izpildīt visas maksāšanas saistības.

[2] Nordea Bank Finland Plc 2010.gada 1.jūlijā cēlusi tiesā prasību pret /A.I./ un /J.I./, kurā lūgusi piedzīt solidāri no atbildētājiem parādu EUR 215 633,18 jeb LVL 151 548,30 apmērā, kas sastāv no pamatparāda EUR 188 698,60 jeb LVL 132 618,13 apmērā, nolīgtiem aizdevuma procentiem EUR 2 435,80 jeb LVL 1 711,89 apmērā un nokavējuma līgumsoda EUR 24 499,41 jeb LVL 17 218,28 apmērā, un noteikt prasītājam tiesības saņemt likumiskos 6 % gadā līdz sprieduma izpildei.

Prasītājs prasības pieteikumā atsaucies uz Civillikuma 1652., 1683., 1716., 1717., 1720., 1724., 1765., 1934., 1943. un 1946. pantu un prasību pamatojis ar šādiem apstākļiem.

Atbildētājiem aizdevuma līgumā norādītie maksājumi bija jāveic katra mēneša pēdējā dienā, bet viņi 2009.gada oktobrī pārtraukuši pildīt maksāšanas saistības.

Saskaņā ar aizdevuma līguma vispārīgo noteikumu 1., 6.1.1., 6.2.punktu bankai noteiktas tiesības pieprasīt visu no aizdevuma līguma izrietošo saistību nekavējošu izpildi gadījumā, ja ir iestājies kāds no saistību neizpildes gadījumiem, t.sk. ja maksājumi nav veikti savlaicīgi, un tas netiek novērsts nākamo 10 (desmit) darba dienu laikā pēc attiecīga bankas rakstiska pieprasījuma saņemšanas. Saskaņā ar aizdevuma līguma vispārīgo noteikumu 1., 4.4.punktu aizņēmēji maksājumu kavējumu gadījumā apņēmušies maksāt nokavējuma līgumsodu 0,2 % dienā no savlaicīgi nesamaksātās summas.

Prasītājs izmantojis līgumā pielīgtās tiesības – ar 2010.gada 30.aprīli izbeidzis aizdevuma līgumu un pieprasījis visu no aizdevuma līguma izrietošo maksāšanas saistību izpildi, bet atbildētāji maksāšanas saistības nav izpildījuši.

[3] Atbildētāji /A.I./ un /J.I./ savā rakstveida paskaidrojumā prasību nav atzinuši.

Paskaidrojuši, ka atzīst faktus, ka 2007.gada 18.aprīlī starp banku un /A.I./ kā aizņēmēju noslēgts aizdevuma līgums par aizdevumu EUR 180 000 apmērā, ka 2009.gada 4.martā starp banku un /A.I./ noslēgts līgums par grozījumiem aizdevuma līgumā, saskaņā ar kuru parāds kapitalizēts, palielinot aizdevuma summu līdz EUR 183 338,20, ka 2009.gada 4.martā starp banku, /A.I./ un /J.I./ kā papildus aizņēmēju noslēgts līgums par grozījumiem aizdevuma līgumā, saskaņā ar kuru parāds kapitalizēts, palielinot aizdevuma summu līdz EUR 187 430,40, un /J.I./ uzņēmies no aizdevuma līguma izrietošās saistības solidāri ar /A.I./, ka ar 2010.gada 7.aprīļa vēstulēm prasītājs informējis atbildētājus par atkāpšanos no aizdevuma līguma.

Tomēr, jāņem vērā, ka atbildētāji maksājumus sākuši kavēt tikai no 2009.gada no viņiem neatkarīgu iemeslu dēļ – ekonomiskās krīzes rezultātā samazinājušies viņu ienākumi un pasliktinājies mantiskais stāvoklis. Banka savas tiesības nav izmantojusi labticīgi, jo nav mēģinājusi rast kompromisu, bet ir pieprasījusi visu maksāšanas saistību nekavējošu izpildi, zinot, ka atbildētāji to nav spējīgi izdarīt. Prasītais līgumsods nav taisnīgs un samērīgs.

Atbildētāji saskaņā ar Civillikuma 1657.pantu ir atbrīvojami no nokavējuma nelabvēlīgajām sekām.

[4] Ar Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2011.gada 20.jūnija spriedumu Nordea Bank Finland Plc prasība apmierināta, piedzenot solidāri no /A.I./ un /J.I./ aizdevuma pamatsummu Ls 132 618,13 apmērā, aizdevuma procentus par laiku līdz 2010.gada 30.aprīlim Ls 1 711,89 apmērā, līgumsodu Ls 16 765,80 apmērā, nosakot prasītājam tiesības saņemt likumiskos 6 % gadā no parāda summas par laiku līdz sprieduma izpildei.

Spriedumā norādīti šādi apsvērumi.

Pušu tiesiskās attiecības izriet no 2007.gada 18.aprīļa aizdevuma (kredīta) līguma, 2009.gada 4.marta un 2009.gada 14.jūlija līgumiem par grozījumiem aizdevuma (kredīta) līgumā, kuri nav apstrīdēti, līdz ar to atzīstami par tiesīgi noslēgtiem un saskaņā ar Civillikuma 1587.pantu izpildāmiem, neņemot vērā vēlāk radušās izpildīšanas grūtības.

No līgumiem izriet, ka sākotnēji aizdevuma tiesiskās attiecības nodibinājušās starp banku un /A.I./, bet vēlāk tajās kā papildus aizņēmējs iestājies /J.I./, uzņemoties no aizdevuma līguma izrietošās maksāšanas saistības solidāri ar /A.I./ (2009.gada 14.jūlija līguma par grozījumiem aizdevuma līgumā 2.8.punkts).

Vienošanās par solidāru atbildību atbilst Civillikuma 1672.panta noteikumiem, kas paredz, ka solidāra atbildība var nodibināties ar līgumu. Saskaņā ar Civillikuma 1670.pantu nedalīta jeb solidāra atbildība ir tad, kad no vairākiem parādniekiem katram ir pienākums visu izpildīt.

Atbildētāji nav apstrīdējuši aizdevuma izsniegšanas faktu un pamatparāda apmēru, kā arī to, ka viņi kopš 2009.gada oktobra pārtraukuši pildīt no aizdevuma līguma izrietošās maksāšanas saistības, ka pēdējais maksājums veikts 2009.gada 16.oktobrī.

Aizdevuma līguma vispārīgo noteikumu 6.2., 6.1.1.punktā ir pielīgta aizdevēja tiesība vienpusēji atkāpties no līguma un pieprasīt visu saistību nekavējošu izpildi, ja aizņēmējs nav savlaicīgi samaksājis kādu maksājumu un šis pārkāpums netiek novērsts 10 darba dienu laikā no bankas rakstiska pieprasījuma saņemšanas. Šis noteikums atbilst Civillikuma 1589.pantā noteiktajam, ka vienpusēja atkāpšanās no līguma ir pieļaujama, ja tāda tiesība bijusi noteikti pielīgta.

Prasītājs atbildētājiem 2010.gada 7.aprīlī nosūtījis paziņojumus, norādot, ka parāda nesamaksāšanas gadījumā aizdevuma līgums tiks izbeigts pirms termiņa ar 2010.gada 30.aprīli un atbildētājiem radīsies pienākums izpildīt visas maksāšanas saistības.

Lietā nav strīda par to, ka parāds paziņojumā noteiktajā termiņā nav samaksāts, līdz ar to secināms, ka bankai bija tiesības izbeigt aizdevuma līgumu un pieprasīt visu maksāšanas saistību solidāru izpildi.

Atbildētājiem bija pielīgta saistība maksāt procentus par aizdevuma lietošanu, un Civillikuma 1756.pants paredz, ka pienākums maksāt procentus var pamatoties uz tiesisku darījumu.

Prasītājs procentus (Ls 1 711,89) aprēķinājis par faktisko aizdevuma izmantošanas laiku līdz līguma izbeigšanas dienai (līdz 2010.gada 30.aprīlim). Šis aprēķins nav apstrīdēts, līdz ar to prasītā summa piedzenama.

Aizņēmēju saistība maksāt līgumsodu par maksājumu kavējumiem 0,2 % apmērā no savlaicīgi nesamaksātās summas pielīgta aizdevuma līguma vispārīgo noteikumu 1. un 4.4.punktā. Šāda vienošanās atbilst Civillikuma 1716.pantam, kas nosaka, ka līgumsods ir pametums, ko kāda persona uzņemas ciest sakarā ar savu saistību tajā gadījumā, ja viņa šo saistību neizpildītu vai neizpildītu pienācīgi. Līdz ar to apmierināms arī prasījums par līgumsoda piedziņu uzturētajā Ls 16 765,80 apmērā.

Lietā nav konstatējami Civillikuma 1657.pantā minētie apstākļi, kas varētu būt pamats parādnieku atbrīvošanai no nelabvēlīgām nokavējuma sekām. Atbildētājiem pašiem jau līgumu slēgšanas brīdī bija jāizvērtē savas iespējas veikt aizdevuma atmaksu, kā arī to saistību slogs, kuras viņi uzņemas pildīt saistību izpildes nokavējuma gadījumā.

[5] Atbildētāji /A.I./ un /J.I./ iesnieguši apelācijas sūdzības, ar kurām pārsūdzējuši tiesas 2011.gada 20.jūnija spriedumu pilnā apmērā.

Apelācijas sūdzībās norādīti rakstveida paskaidrojumos jau minētie iebildumi pret prasību un šādi apsvērumi.

Tiesa nav konstatējusi, ka /J.I./ ir saņēmis aizdevumu un līdz ar to būtu uzskatāms par kopparādnieku, bet nepamatoti atzinusi, ka viņš ir solidāri atbildīgs par /A.I./ no aizdevuma līguma izrietošām saistībām. Būtībā /J.I./ ir nācies parakstīt 2009.gada 16.jūlija līgumu par grozījumiem aizdevuma līgumā, jo Nordea Bank Finland Plc uz to ir uzstājusi.

Līguma punkts, kas paredz solidāru atbildību, nav ticis apspriests, līdz ar to uzskatāms par netaisnīgu līguma noteikumu Patērētāju tiesību aizsardzības likuma izpratnē. Bez tam, Civillikuma 1509.pants paredz, ka divpusēji darījumi, kas uzliek kādus pienākumus abām pusēm, šaubu gadījumā iztulkojami tam par ļaunu, kurš attiecīgā gadījumā ir kreditors un kuram tādēļ vajadzēja izteikties skaidrāk un noteiktāk.

Ņemot vērā minēto, /J.I./ atzīstams par galvinieku, kas uzņēmies pienākumu atbildēt kreditoram par /A.I./ parādu, neatsvabinot tomēr pēdējo no viņas parāda, un secināms, ka nav tiesiska pamata solidārai atbildībai.

Tiesa nav vērtējusi prasītāja rīcības atbilstību Civillikuma 1.pantam, kas nosaka, ka tiesības izlietojamas un pienākumi pildāmi pēc labas ticības, un nepamatoti secinājusi, ka lietā nav konstatējami nepārvaramas varas apstākļi, kas ir pamats atbrīvošanai no nokavējuma nelabvēlīgajām sekām. Tieši bankai, kuras darbiniekiem ir lielākas zināšanas, pirms kredīta izsniegšanas vajadzēja izvērtēt iespējamos riskus.

No sprieduma nav saprotams, par kādu laika posmu aprēķināti procenti un līgumsods, un kāpēc prasītājs tiesas sēdē ir samazinājis piedzenamā līgumsoda apmēru.

[6] Prasītāja pilnvarotā pārstāve apelācijas instances tiesas sēdē apelācijas sūdzību neatzina, bet prasību uzturēja, izsakot prasības pieteikumā jau minētos apsvērumus.

Paskaidroja, ka procenti aprēķināti par laika posmu no 2009.gada 31.septembra līdz 2010.gada 30.aprīlim, bet līgumsods – par laika posmu no 2007.gada 1.jūlija līdz 2010.gada 30.jūnijam. Pēc stāvokļa uz līguma izbeigšanas dienu (2010.gada 30.aprīli) atbildētājiem bija jāmaksā līgumsods Ls 830,03 apmērā, bet līdz prasības celšanas dienai tā apmērs pieaudzis līdz Ls 17 218,28. Pēc prasības celšanas atbildētāji samaksājuši līgumsodu Ls 452,48 apmērā, līdz ar to prasītājs pirmās instances tiesas sēdē prasījis piedzīt līgumsodu tikai Ls 16 765,80 apmērā.

Nav pamata uzskatam, ka ar /J.I./ nav apspriests līguma noteikums par to, ka viņš uzņemas visas aizdevuma līgumā noteiktās aizņēmēja tiesības un pienākumus solidāri ar /A.I./.

[7] Apelācijas sūdzības iesniedzēji – atbildētāji /A.I./ un /J.I./ uz apelācijas instances tiesas sēdi neieradās, par neierašanās iemesliem tiesu neinformējot. Tā kā atbildētājiem par tiesas sēdes laiku un vietu paziņots pienācīgi, Civillietu tiesu palāta saskaņā ar Civilprocesa likuma 156.panta pirmo daļu atzina par iespējamu lietu izskatīt bez viņu piedalīšanās.

Motīvu daļa

[8] Noklausījusies klātesošā lietas dalībnieka paskaidrojumus, pārbaudījusi un novērtējusi lietai pievienotos rakstveida pierādījumus, Augstākās tiesas Civillietu tiesu palāta atzīst, ka apelācijas sūdzība ir daļēji pamatota, prasība ir daļēji pamatota šādu apsvērumu dēļ.

[8.1] Ar apelācijas sūdzību nav apstrīdēti šādi pirmās instances konstatētie fakti: ka ir noslēgts prasības pieteikumā norādītais aizdevuma (kredīta) līgums un divi līgumi par grozījumiem aizdevuma (kredīta) līgumā, ka aizdevuma summa ir saņemta, ka no 2009.gada oktobra ir pieļauti no aizdevuma līguma izrietošo maksājumu kavējumi, ka atbildētāji ir saņēmuši prasītāja 2010.gada 7.aprīļa paziņojumus par atkāpšanos no aizdevuma līguma gadījumā, ja netiks samaksāts parāds, un ka nav strīda par prasības summas matemātisko aprēķinu. Minētais saskaņā ar Civilprocesa likuma 430.panta trešo daļu apelācijas instances tiesā vairs nav jāpārbauda.

Lietā ir strīds par to, vai prasītājam bija tiesības vienpusēji atkāpties no līguma un ir tiesības prasīt no abiem atbildētājiem maksāšanas saistību solidāru izpildi, t.sk. neatmaksātās aizdevuma summas, pielīgto aizdevuma procentu un nokavējuma līgumsoda samaksu.

[8.2] Civillietu tiesu palāta saskaņā ar Civilprocesa likuma 432.panta piekto daļu pievienojas pirmās instances tiesas spriedumā norādītajai motivācijai par to, ka prasītājam bija tiesības vienpusēji atkāpties no aizdevuma līguma un prasīt no abiem atbildētājiem visu maksāšanas saistību solidāru izpildi, t.sk. neatmaksātās aizdevuma summas Ls 132 618,13 apmērā, nesamaksāto aizdevuma procentu Ls 1 711,89 apmērā, kas aprēķināti līdz līguma izbeigšanas dienai, un līgumsoda samaksu, bet nepiekrīt pirmās instances tiesas secinājumiem par piedzenamā līgumsoda apmēru.

[8.3] Pirmās instances tiesa nepamatoti piedzinusi līgumsodu par laiku pēc kredīta līguma izbeigšanās (pēc 2010.gada 30.aprīļa), lai gan tad, kad līgums ir izbeigts, nav vairs tiesiska pamata piemērot tā noteikumus. Pēc līguma izbeigšanās prasītājam saglabājas tiesības saņemt līgumsodu, kas uzkrājies līdz līguma izbeigšanas brīdim, t.i. līdz 2010.gada 30 aprīlim.

Viedoklis, ka līgumsods gadījumos, kad līdzējs tiesīgi atkāpjas no līguma, ir atlīdzināms līdz brīdim, kad līgums beidz pastāvēt, izteikts arī judikatūrā (piemēram, Augstākās tiesas Senāta 2008.gada 14.maija spriedumā lietā Nr.SKC-212/2008, 2013.gada 30.janvāra spriedumā lietā SKC-644/2013).

Līdz ar to no atbildētājiem piedzenams līgumsods Ls 377,54 apmērā, kas iegūts, no naudas summas Ls 830,03 apmērā (līgumsoda apmērs uz līguma izbeigšanas brīdi) atņemot naudas summu Ls 452,48, kas samaksāta pēc prasības celšanas. Šāds līgumsods vērtējams kā taisnīgs un samērīgs.

Prasība daļā par līgumsoda piedziņu par laiku pēc līguma izbeigšanās Ls 16 840,74 apmērā noraidāma.

[8.4] Apelācijas sūdzības iesniedzēji, norādot uz līguma noteikuma par aizņēmēju solidāru atbildību netaisnīgumu Patērētāju tiesību aizsardzības likuma izpratnē un lūdzot tulkot šo noteikumu par labu /J.I./, ir nonākuši pretrunās, jo, ja tiesa kādu līguma noteikumu atzītu par netaisnīgu minētā likuma izpratnē, tā šo noteikumu vispār nepiemērotu.

Kā izriet no Civillikuma 1431.panta, dokumenta parakstīšana uzskatāma par piekrišanu šim dokumentam, ja tā saturs parakstītājam bijis zināms.

Nav pamata secinājumam, ka /J.I./, kopīgi ar banku un aizņēmēju /A.I./ parakstot 2009.gada 14.jūlija līgumu par grozījumiem aizdevuma (kredīta) līgumā, nav sapratis, kādas saistības viņš uzņemas, un domājis, ka uzņemas galvinieka saistības. Minētais būtu pretrunā ar /J.I./ rakstveida paskaidrojumā par prasības pieteikumu norādīto, ka viņš atzīst, ka ar šo līgumu kā papildus aizņēmējs uzņēmies no aizdevuma līguma izrietošās saistības solidāri ar /A.I./. Līguma ievaddaļā līgumslēdzējs /J.I./ apzīmēts nevis kā galvinieks, bet kā papildus aizņēmējs, un viņš arī katru līguma lapu parakstījis kā aizņēmējs.

Palāta secina, ka /J.I./, parakstot 2009.gada 14.jūlija līgumu, ir piekritis uzņemties aizņēmēja saistības solidāri ar /A.I./ un atbilstoši Civillikuma 1432.pantam nevar vēlāk savu piekrišanu ierobežot.

2009.gada 14.jūlija līguma ievaddaļā un speciālo noteikumu 2.8.punktā tieši un nepārprotami norādīts ka, /J.I./ kļūst par pilntiesīgu līgumslēdzēju un uzņemas visas aizdevuma līgumā noteiktās aizņēmēja tiesības un pienākumus solidāri ar /A.I./, līdz ar to nav pamata piemērot Civillikuma noteikumus par darījumu iztulkošanu.

Nav būtiskas nozīmes tam, ka aizdevuma summu ir saņēmusi aizņēmēja /A.I./, noslēdzot 2007.gada 18.aprīļa aizdevuma (kredīta) līgumu. Būtiski ir tas, ka /J.I./, noslēdzot 2009.gada 14.jūlija līgumu par grozījumiem aizdevuma (kredīta) līgumā, ir izteicis gribu uzņemties aizņēmēja saistības un dalīt atbildību kopā ar /A.I./. Šāda saistību uzņemšanās dod pamatu secinājumam, ka aizdevuma summa ir izmantota abu kopīgām vajadzībām.

[8.5] Tāpat apelācijas sūdzības iesniedzēji nonākuši pretrunās, lūdzot gan atbrīvot viņus no nokavējuma nelabvēlīgām sekām, gan samazināt līgumsoda apmēru, jo, atbrīvojot parādniekus no pienākuma maksāt līgumsodu, nav pamata vērtēt tā samērīgumu.

Atbildētāji nepamatoti ekonomisko krīzi un tai sekojošu ienākumu samazināšanos vērtējuši kā nepārvaramu varu, kas dod pamatu prasīt atbrīvot viņus no neizdevīgām nokavējuma sekām Civillikuma 1657.panta izpratnē.

Jēdziena „nepārvarama vara" skaidrojums likumā nav dots. Judikatūrā (piemēram, Augstākās tiesas Senāta 2011.gada 26.janvāra spriedumā lietā Nr.SKC-110/2011) un juridiskajā literatūrā (K.Torgāns. Līgumu un deliktu tiesību problēmas. – Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2013, 97. – 98.lpp.), vadoties no UNIDROIT Starptautisko komerclīgumu principu 7.1.7.pantā un ANO 1980.gada 11.aprīļa (Vīnes) Konvencijas par starptautiskajiem preču pirkuma – pārdevuma līgumiem 79.panta 1.punktā noteiktā, ir skaidrots, ka nekontrolējama un nepārvarama šķēršļa pazīmes ir šādas: 1) notikums, no kura nav iespējams izvairīties un kura sekas nav iespējams pārvarēt; 2) ko saprātīga persona līguma slēgšanas brīdī nevarēja paredzēt; 3) kas nav noticis puses vai tās kontrolē esošas personas rīcības dēļ; 4) kas saistību izpildi ne tikai apgrūtina, bet padara par neiespējamu.

Civillietu tiesu palāta ienākumu samazināšanos vērtē kā līguma izpildīšanas grūtību, kas būtiski mainījusi līguma līdzsvaru, bet kuras iespējamību varēja saprātīgi paredzēt.

Kā izriet no Civillikuma 1587., 1589.panta, ne darījuma sevišķais smagums, ne vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod tiesību vienai pusei atkāpties no līguma. Vienpusēja atkāpšanās no līguma ir pielaižama tikai tad, kad tā pamatota ar paša līguma raksturu, vai kad to zināmos apstākļos atļauj likums, vai arī kad tāda tiesība bijusi noteikti pielīgta.

Viedoklis, ka ekonomiskā krīze valstī un negaidīts ienākumu samazinājums nav vērtējams kā apstāklis, kas ietekmē atbildības pamatu un apmēru, ir izteikts arī Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta 2013.gada tiesu prakses apkopojumā „Tiesu prakse līgumsodu piemērošanā".

[8.6] Civillikuma 1.pants, kas deklarē labas ticības principu, nav uzskatāms par sociālās aizsardzības normu, kas kalpo vājākās puses aizsardzībai, bet tas piemērojams, veicot tiesību normu un darījuma noteikumu iztulkošanu, kā arī izmantojams likuma vai darījuma „robu" aizpildīšanai.

[8.7] Atbilstoši Civilprocesa likuma 41.panta pirmajai daļai no atbildētājiem /A.I./ un /J.I./ solidāri piespriežami prasītāja samaksātie tiesas izdevumi proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram – valsts nodeva par prasības pieteikuma iesniegšanu Ls 1394,12 apmērā un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi Ls 5,50 apmērā, kopā Ls 1399,62.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 42.panta pirmajai daļai no atbildētājiem /A.I./ un /J.I./ valsts ienākumos piedzenami iepriekš nesamaksātie ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi Ls 8,23 apmērā – no katra Ls 4,12 apmērā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 195.pantu prasītājam nosakāmas tiesības saņemt likumiskos 6 % gadā no piedzenamās summas (Ls 136 107,18) par laiku līdz sprieduma izpildei.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 41.panta pirmajai daļai no Nordea Bank Finland Plc valsts ienākumos piedzenama valsts nodeva par apelācijas sūdzības iesniegšanu Ls 50,53 apmērā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1] pantu lietas dalībniekiem nosakāms 10 dienu termiņš sprieduma labprātīgai izpildei.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 432. - 433.pantu, 454.pantu, Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu tiesu palāta

nosprieda

Nordea Bank Finland Plc prasību apmierināt daļēji.

Piedzīt solidāri no /A.I./, /personas kods/ un /J.I./, /personas kods/, par labu Somijā reģistrētajai Nordea Bank Finland Plc, identifikācijas kods 1680235-8, aizdevuma pamatsummu Ls 132 618,13 (viens simts trīsdesmit divi tūkstoši seši simti astoņpadsmit latu, 13 santīmu) apmērā, aizdevuma procentus par laiku no 2009.gada 30.oktobra līdz 2010.gada 30.aprīlim Ls 1 711,89 (viens tūkstotis septiņi simti vienpadsmit latu, 89 santīmu) apmērā, līgumsodu Ls 377,54 (trīs simti septiņdesmit septiņu latu, 54 santīmu) apmērā un tiesas izdevumus Ls 1 399,62 (viens tūkstotis trīs simti deviņdesmit deviņu latu, 62 santīmu) apmērā, kopā Ls 136 107,18 (viens simts trīsdesmit seši tūkstoši viens simts septiņus latus, 18 santīmus).

Noteikt Nordea Bank Finland Plc tiesības saņemt likumiskos 6 % (sešus procentus) gadā no piedzenamās summas (Ls 136 107,18) par laiku līdz sprieduma izpildei.

Nordea Bank Finland Plc prasību daļā par līgumsoda piedziņu Ls 16 840,74 apmērā noraidīt.

Piedzīt no /A.I./, /personas kods/, valsts ienākumos ar lietas izskatīšanu saistītos tiesas izdevumus Ls 4,12 (četru latu, 12 santīmu) apmērā.

Piedzīt no /J.I./, /personas kods/, valsts ienākumos ar lietas izskatīšanu saistītos tiesas izdevumus Ls 4,12 (četru latu, 12 santīmu) apmērā.

Piedzīt no Somijā reģistrētās Nordea Bank Finland Plc, identifikācijas kods 1680235-8, valsts ienākumos valsts nodevu Ls 50,53 (piecdesmit latu, 53 santīmu) apmērā.

Noteikt, ka spriedums labprātīgi izpildāms 10 (desmit) dienu laikā no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamentā 30 (trīsdesmit) dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas, kasācijas sūdzību iesniedzot Augstākās tiesas Civillietu tiesu palātā un samaksājot drošības naudu Ls 200 apmērā.

Pilns spriedums sastādīts 2014.gada 2.janvārī.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja tiesnese: (paraksts) S.Krūmiņa

Tiesneši: (paraksts) A.Dundurs

(paraksts) A.Čerņavska

NORAKSTS PAREIZS

Augstākās tiesas

Civillietu tiesu palātas tiesnese S.Krūmiņa

Rīgā, 2014.gada 3.janvārī